

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Series Romanorum Pontificum Cum Reflexionibus
Historicis**

Kolb, Gregor

Augustæ Vindelicorum, 1727

VD18 14497719

Seculum Secundum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70934)

Seculum Secundum.

V. D. Anacletus Græcus.

CUM sacra sedes aliquo tempore vacua permanisset, quintum inter Pontifices locum obtinuit Anacletus diversus à Cleto Pontifex; hic Romanus, ille Græcus fuit, qui mores Græcos haudquaquam docuit in vita & morte Pontifex sanctissimus. Hujus præclarum opus sunt Tituli Romæ sive Ecclesiæ, Presbyteris aut Diaconis assignatæ; Regionarii iidem dicti sunt à Fabiano Pontifice circa annum Christi 238, quòd eorum singulis duæ regiones attributæ fuissent, ut subvenirent pauperum inopiæ; iidem à Sylvestro Cardinalium nomine fuerunt insigniti, quòd supremo post Pontificem in Ecclesia munere fungerentur, exemplo desumpto à civilibus Magistratibus, quos Alciato teste Romani Cardinales dixerunt. His præclare gestis accessere alia: præcepit enim, ut Episcopus tribus ab Episcopis formaretur; Sacerdotes verò ordinarentur in loco publico; & demum ut fideles omnes post elevatam in Officio Divino S. Hostiam sacrò Viaticò præmunirentur ad Martyrium animò fortissimo subeundum, quod ipse multorum Dux præstitit anno salutis 112, sedis. 9. Mens. 3.

VI. D. Evaristus Græcus.

AJUDÆO patre Bethlehemitico genitus, morum probitate & vitæ exemplò monstravit, cunctis ad summa quævis patere aditum, si virtus & Religio viam sternant; in Pontificem enim ab universo populo electus Christo totum se dedit ejusdem in Ecclesia Supremus Pastor. Eadem acta, quæ de Anacleto paulò ante retulimus, nonnulli adscripserunt Evaristo, nimirum quòd inter septem Diaconos quandam Ecclesiæ partitionem instituerit. Verùm fide dignius est, Anacleti ordinem ab Evaristo ratum fuisse habitum, & factis similibus confirmatum; præcepit enim, ut Altaria, in quibus Sacra fierent, ex lapidibus erecta Deo dedicarentur, ritu ab Ecclesia jam tum adhiberi solito. Instituit adhæc, ut septem Diaconi Romano Præsuli ad concionem dicenti mutatis vicibus assisterent futuri testes, si res postularet, adversus quosvis obtrẽtatores. Fidelium quoque connubia clanculum iniri se-

verè prohibuit, quibus proin publicam benedictionem jam ipse adhibuit, & imposterum adhibendam præscripsit consulturus perinde bono prolis & parentum. Egit hæc & alia Evaristus, ut pateretur plurima; Sub Hadriano namque Imperatore communem eamque numero quartam persecutionem magno sustinuit animo multorum Christi athletarum & Dux & Socius anno Domini 121, die 26. Octobris, Sedis 9, 3, Mens.

VII. D. Alexander I. Romanus.

SUB Plinii junioris & Plutarchi disciplina primùm litteras didicit, à Christianis verò Doctõribus ad Fidei & virtutum methodum ritè tenendam instructus tantùm profecit, ut penè juvenis communis omnium pater eligeretur, dum creatus Põntifex Aquæ Lustralis usum magis vigere fecit, præsertim adversùs lemures; panem etiam, aptam Consecrationi materiam fermentò tingi prohibuit; aquam verò misceri vinò præcepit, ut ad Aram facientes ante alios essent memores Sanguinis simul & Aquæ, quam Servatoris nostri ex Cruce pendentis latus largè reddiderat; hujus certè præcepti memor ipse fuit, Dominicæ Passionis cultor eximius; unde evenit, ut non nisi fortia egerit, tuleritque sub Aurelio Antonino Imperatore, à quo securi percussus cecidit anno Sedis 10, Christi 132. 3, Maii. Exemplum Alexandri secuti sunt strenuè inter multos Hermes urbis Præfectus, & Quirinus Tribunus cum filia sua Balbinia, quam contactu catenarum sanavit, simulque his aliisque permultis Fidei vitam inspiravit.

VIII. D. Sixtus Romanus.

PRÆ cæteris gentibus, si Italos excipiamus, Sixtus sibi obstrictos habet Græcos, quibus unà cum quatuor viris Apostolico muneri peridoneis misit D. Peregrinum insignem postea Antisiodori Martyrem. Antoninus tunc Imperio præerat, à quo gravissimè vetitum fuisse scribunt, ne vel Christicolæ vel etiam Idolorum cultores pergerent Sibylarum lustrare carmina, quorum lectione multos ad meliora converti cognoverat. Verùm his aliisque mandatis parùm terrebantur accensi zelò Religionis viri, quorum Auctor Sixtus sanguinem suum fudit novorum Martyrum semen anno Salutis 142. Sedis 10,

IX. D. The-

IX. D. Thelephorus Græcus.

ANACHORETA dicitur verum jejunium jam usu longiore receptum Decretò confirmavit, doctus nimirum in eremo sua, cui à puero jam assueverat, quanti in Ecclesia valeat temperantiæ & sobrietatis virtus. Verba Decreti hæc fuisse tradunt: *Statuimus, ut septem hebdomades plenas ante sanctum Pascha omnes Clerici in sortem Domini vocati à carne jejurent.* In nocte nati Servatoris Sacrum dici à Sacerdotibus ita voluit, ut aliud geminum subsequeretur. Hymnum etiam Angelicum, cui initium est, *Gloria in Excelsis &c.* tum in officiis festis alta voce cantari, tum in Sacris dicendis à Presbyteris recitari præcepit. Statuit insuper, Sacerdotes à Secularium jurisdictione immunes esse debere. His plurimisque aliis suis meritis id impetravit, ut inter Martyres eminuerit, dum caput amisit ferrò abscissum anno 154, Sedis 12.

X. D. Hyginus Atheniensis Græcus.

APHILOSOPHICO studio, cui operam Athenis navaverat, Philosophus vocatus, à Clericis demum Pontifex creatus antiquam Hierarchiæ Ecclesiasticæ methodum, continuis tyrannorum in Clericos maximè sævientium mandatis turbatam restituere laboravit, ministros sacros eleganti ordine componens, atque suos in gradus distinguens. Haud minorem curam sacris impendit ædibus, in quarum consecratione Sacrum fieri voluit. Plurimos tunc numerare fuit, qui susceptò Baptismatis lavacro in numerum fidelium venire, & sacras ingredi ædes desideraverant; igitur ne fraudibus pateret aditus, & fideles ab infidelibus dignoscerentur, præcepit, ut recens natis infantibus, vel aliis quibusvis, qui à labe Originali mundari optaverant, unus minimum patrinus assisteret, futurus testis & curator renatæ in Christo animæ. Ab Hygino persuasus, teste Giaconio, Justinus Orator insignis & Philosophus, ac demum Martyr celeberrimus unam alteramve orationem ad Senatum & Antoninum Augustum habuit ea felicitate, ut deinceps à Christianorum cædibus si non omnino abstinuerint, saltem sibi temperarint. In Martyrum tamen numerum venit ipse Hyginus, solatiò plenus, Justinus operâ aliis vitam conservari, sibi adimi, an. Domini 158. Sed. 4.

XI. D. Pius.

AQUILEJÆ in Provincia Veneta natus annò Pontificatus sui secundo Decretum edidit de celebrando Paschate die Dominica, ne, ut ait Volaterranus, *ob altercationum studia traditio in Ecclesia ab Apollonis accepta convelleretur.* Litem ea de re gravissimam moverunt Hebræi, Messiaë quidem adventum ritè credere docti, sabbathum nihilominus diei Dominicæ pertinaciùs, quàm constantiùs præferentes. Tantùm antiquis ritibus suis tribuebat gens plùs scrupulosà in minimis, quàm rebus maximis. Sancivit præterea, ne prædia, ullave bona Ecclesiæ quovis modo transcripta civili commercio subjicerentur, nisi Pontificum aut Episcoporum consensus conventioni vim aut valorem fecissent. Cætus Virginum etiam huic Præsuli in curis non erant postremis; ut enim earum ex domibus liberior pateret regressus, ante vigesimum quintum ætatis annum ullam penitus recipi prohibuit. Cæterùm ea ætate imperârunt Antoninus Pius & Marcus Aurelius, quorum hic Præsilibus suis per varias provincias dispositis nimiam licentiam concedens, valde auxit miseras Martyrum, inter quos numeratus est etiam Pius hoc nomine dignior longè, quàm Pius Imperator. Annus erat Christi 167. Sedis 9. M, 6.

XII. D. Anicetus Syrus.

CREATUS Pontifex Clericorum crines eum in modum refecari præcepit: ut capilli in capite reliqui coronæ formam acciperent. Idem denuo sancivit, ut consecrando Episcopo trini adstarent consecrati Episcopi. Archiepiscopum ad hæc haud ab alio, quàm Primate suo aut summo Præsule in jus vocari severè vetuit. Hæc pro subditis & amicis egit Anicetus, plurima passus ab inimicis, quos præter idololatrias habuit copiosos hæreticos. Eorum antesignani fuerunt Valentinus, Marcion, Montanus aliique, quorum ultimus in Phrygia natus pene omnium hominum fuit stultissimus, quoniam erat superbissimus: post suscepti enim Baptismatis Mysteria non verebatur dicere, *alium Sanctum Spiritum præter se nec in cælis, nec in terris inveniri.* Verùm eo, quem non invenit Montanus, Spiritu plenus Anicetus in vita & morte innumera mala superavit, licèt gladio succubuerit sub Marco Cæsare anno 175, Pontificatûs 8. & ultra.

XIII. D.

XIII. D. Soter.

FUNDIS in Campania Italiae natus post Anicetum Romanam rexit Ecclesiam Martyr secutus Martyrem ; Romæ enim furente Marco Aurelio, aut veriùs ejusdem Provincialibus , Martyrii Laureolam adeptus, plurimos numeravit socios in Italia præsertim & Gallia ; eminuit inter heroas etiam invictissima mater D. Felicitas cum septem filiis , qui præsentibus dederunt, & datum posteris reliquerunt exemplum æternâ memoriâ & æquali coronâ dignissimum. In via Appia sepultus est Soter anno 179. postquam annis quatuor Orthodoxo populo præfuit , intra quod temporis spatium Presbyteris antiquam legem denuo promulgari præcepit, qua cautum voluit, ne quispiam nisi jejunos Eucharistiam conficeret aut sumeret. Montani hæretici tunc ita res sacras miscebant profanis, ut Sacerdotum munere passim fungerentur foeminae. Similem abusum, ut procul arceret ab Ecclesia Soter, prohibuit severè, ne etiam Deo sacratae Virgines vasa sacra manu contingerent, neque thuris ministerium ulla ratione ipsæ exercerent, tanto non satis dignæ, nec idoneæ officio.

XIV. D. Eleutherus Græcus.

ANICETI quondam Pontificis Diaconus, post D. verò Soterem ipse Pontifex pene ad initium Pontificatus sui DD. Damianum & Fugatium in Angliam misit , ut Lucium Regem unâ cum regis liberis , aulae ministris & subditis aliis permultis sacrâ Baptismatis undâ purgarent. Numerabantur eo tempore in Anglia sacrificuli majores viginti octo, inter quos suprema cum potestate eminebant tres Archiflamine, quibus omnibus ab officio denique remotis totidem numero Episcopos cum tribus Archi-Episcopis jam tum temporis numerare cœperunt Angli, præ reliquis populis hac in parte felicissimi, quoniam ferè ante omnes alios Orthodoxæ Ecclesiæ sacra publicè sunt professi , Rege exemplo suo facilè subditos trahente. Simile incrementum sumpsit Ecclesia in Italia ; cum enim Tyrannorum furores tantisper sedati quiescerent, Romæ potissimum plurimi generis splendore insignes viri , unâ cum

cum familiis suis & famulitiis Baptismi charactere sunt insigniti ; inter eos Apollonius fuit, qui cum orationem in foro publico de Christiana re & nomine habuisset, eam ob rem martyrio affectus Fidem propagare cepit sanguine, linguis & vocibus potentiore. Quo autem mortis genere extinctus sit Eleutherius, haud satis liquet ; Martyrem vocant antiqua Martyrologia, mortuum fuisse scimus anno 194. 26. Maii Sedis 15.

XV. D. Victor Africanus.

PONTIFEX admodum doctus, vigil, magnanimus & imperterritus constantissimè restitit iis, qui festo Paschatis, die Dominica celebrando pertinaciter sese opponebant, ut diem Sabbathi Hebræorum more sacrum ac factum servarent. In eos igitur anathematis sententiam pronuntiavit, ut Supremæ Sedis auctoritatem illæsam atque invictam custodiret, simulque eos propugnaret fortiter, qui hac in parte pro Ecclesiæ sententia stare constanter decreverant. Laudem hanc eximiam tribuerunt suam ob constantiam Victori varia Concilia, inter quæ Nicænum I. unanimi calculo decrevit, ut juxta mentem Victoris & Pij I. Summorum Pontificum Festum Paschæ post quartam decimam lunam celebraretur, & discrimen foret Christianos inter & Judæos. Petram se etiam inexpugnabilem probavit adversus Theodotum Byzantinum hæresiarcham, qui Christo omnem Divinitatem denegabat : unde & ipse suam ob pertinaciam ex Ecclesiæ gremio ejectus interiit, Victor verò furente Imperatore Severo, aut veriùs ejusdem socero Plautiano Martyr extinctus est nunquam magis Victor, quàm ita victus anno 203. Pontificatus 9. Mens, 2.

Reflexiones Historiæ supra II. Seculum

ETSI cum Calvino Centuriatores Magdeburgici, uti videre est apud C. Bellarminum I. 2. c. 14. singulos ac universos Pontifices, qui per prima tria Secula Romæ federunt, *veros & sanctos Pontifices* fuisse confiteantur ; inter eos tamen (nota verborum ac doctrinæ

Grinae cohaerentiam) qui hoc secundo Seculo praefuerunt Romanae Ecclesiae, tres erroris gravissimi coarguuntur à Magdeburgicis : eorum primus fuit Anacletus, qui in eo errasse plurimum dicitur, quòd *memoriam D. Petri construxerit & ornaverit*, seu quòd monumentum quoddam ossibus D. Petri constituerit. Censurâ hâc, uti intelligimus, cultum Reliquiarum tacitè saltem reprehendunt. Verùm tantùm abest, ut ob Reliquiarum aut sanctè mortuorum corporum venerationem reprehendi possit, ut potius summis ob hoc encomiis extolli meritis sit Anacletus : perlustrare enim si lubeat aliquot Secula, tum ea, quæ natum mundi Servatorem antecesserunt, tum quæ eundem proximè subsecuta fuerunt, quamprimùm occurrunt exempla & Patrum testimonia plurima, quæ sacrorum Ossium venerationem non solùm ab omni superstitione absolvent, verùm omniratione eandem nobis commendabunt. Audite amabo duodecim testes omni exceptione majores.

- I. Est D. Epiphanius, qui in gestis DD. Isaia, Ezechielis & Hieremiae scribit, à plurimis coli solita fuisse sepulchra eorundem Prophetarum, ob beneficia, quæ iis in locis propter merita eorundem Deus conferebat.
- II. D. Basilius affirmat, cùm Reliquiæ S. Julittæ ad locum quempiam fuissent adductæ, ubi laborabatur aquarum penuriâ, mox è terra erupisse fontem aquæ sapidissimæ.
- III. D. Gregorius Nazianzenus in oratione de S. Cypriano ita habet : *Omnia potest pulvis Cypriani cum fide, uti sciunt hi, qui ipsi experti sunt, & miraculum ad nos usque transmiserunt.*
- IV. D. Chrysostomus de Reliquiis S. Babylæ Martyris ait : *Sententiæ nostræ abundè fidem faciunt, quæ quotidiana à Martyribus eduntur miracula.*
- V. D. Ambrosius de SS. Gervasio & Protasio testatur, quòd homo opificiò lanio, nomine Severus, omnibus notissimus ad contactum feretri fuerit curatus, ubi portabantur Divorum Reliquiæ.
- VI. D. Hieronymus narrat ad sepulchra DD. Elisæi & Joannis Baptistæ simulque Abdia rugire dæmones consuevisse. In vita autem D. Hilariionis asserit, clara quotidie signa fieri ad sepulchrum ejus.
- VII. D. Augustinus scribit tot miracula esse facta ad Reliquias S. Stephani brevissimo tempore, ut multi libri scribendi sint, si omnia referri debeant.

- VIII. Palladius ad Reliquias Philemonis multa miracula patrata fuisse confirmat.
- IX. Sulpitius de obitu S. Martini dicit, post mortem ejus in ipsius corpore glorificati hominis apparuisse figuram; fuisse enim carnem ejus vitro puriorem, lacte candidiorem, ut septennis pueri decorem ostenderet.
- X. Sozomenus refert ossa SS. Martyrum Nestabi & Eusebii fratrum, quae Cazesenses miscuerant cum ossibus camelorum & asinorum, ne à Christianis internosci possent, sanctæ cuidam faminae Divina revelatione fuisse monstrata, & ab eadem collecta. Idem asseverat, quadraginta Martyrum Reliquias pari revelatione fuisse inventas.
- XI. Ven. Beda testis est, D. Joannis Baptistæ Caput ab ipso Joanne ostensum fuisse duobus Monachis. Et in Zenone scribit, Corpus S. Barnabæ cum Evangelio D. Matthæi fuisse super ejus pectus inventum, revelante ipso D. Barnaba.
- XII. Surius de D. Eduardo Anglorum Rege scribit, anno ab ejusdem obitu 36. inventum esse corpus D. Regis *integerrimum, plenum succo, flexibile, ac si tunc etiam viveret, & non solum ossa & carnes in nullo lasas, sed nec pilos capitis aut barbæ, nec ipsas vestes & calceos.* Testimonia plura volenti dabunt libri non modò Recentiorum, sed etiam Veterum Scriptorum plurimi; inter priores meritò sibi locum vindicat C. Bellarmini lib. II. Controv. 4. de Reliquiis Sanctorum, ubi cum retulisset argumenta Lutheri, Calvini &c. detegit septem Magdeburgensium hac solum in parte mendacia, cultum verò SS. Reliquiarum in Ecclesia continuuum probat decem argumentis copiosis,
- I. Petito ab exemplis in Scriptura contentis.
 - II. Ex variis diversarum partium orbis & temporum Conciliis.
 - III. Ex multis antiquis Patribus tum Græcis tum Latinis.
 - IV. Ex miraculis continuis occulta Reliquiarum virtute patratis.
 - V. Ex aliis miraculis, quæ in ipsis mortuorum corporibus sæpissimè fuerunt deprehensa.
 - VI. Ex miraculosa inventione & Divina revelatione SS. Corporum.
 - VII. Ex translatione Reliquiarum de uno loco ad alium honore ergo ab Antiquis celebrari solita.

VIII. Ex

- VIII. Ex eo, quòd Divorum Reliquiæ sub Altaribus semper fuerint reconditæ.
- IX. Allato ex cereorum usu & lampadum, quibus honoratæ sunt sacræ Reliquiæ.
- X. Denique à multiplici ratione, & ex objectorum solutione perspicacissima, quam Magdeburgenses aliiq; omnes Reliquiarum ofores à longè hæctenus aspexerunt, veluti noctuæ suis in antris aspiciunt diei lucem, suis tamen contentæ tenebris.

Alter, quem haud æquis patiuntur oculis, fuit hoc Seculo Pontifex Alexander; hunc ipsum vel auctorem Aquæ Benedictæ, uti vocamus, vel saltem promotorem fuisse scribunt Magdeburgici; ajunt enim, rectius Aquæ Benedictæ primam institutionem alicui gentilium Pontifici tribui posse; cùm Aquæ Lustralis aspersio sit ritus ethnicus. Eodem ferè modo scripserunt de Benedictionibus salis, cinerum, cerei, fructuum, panis, palmarum &c. in Ecclesia turbatores, quos inter fuerunt primi Waldenses anno Domini 1170. exorti. Waldenses secuti Flagellantes circa annum 1350. qui instrumentum, quo aspergi aqua Lustralis solet, vocabant *Clavam mortis*: ipsas verò guttas asperis aquæ *Scintillas infernales* dicebant. Circa annum 1380. Ecclesiæ Benedictiones damnare coeperunt Wicleffistæ, qui asseriebant, aquæ, salis, vini, panis, olei & rerum similium usum Papistis notissimum, & veram practicam necromantiæ. Cum Wicleffistis Seculo decimo quinto senserunt Lutherus, Calvinus, Brentius & cum aliis Tillmannus Heshusius, qui in libro de sexcentis erroribus Papistarum posuit loco vigesimo usum Aquæ Lustralis, & eam *manifestam Magiam* appellat.

Verùm quàm turpiter errent, fallant & fallantur tum Calviniani, tum Lutherani, tum alii quicunque Benedictionum calumniatores, facile ipsimet perspicient, si legant libros hac de re editos. Alii igitur, qui Latinum idioma callent, evolvant ante alios librum III. C. Bellarmini de cultu Sanctorum caput 7. Alii verò, qui Germanico idioma assueverunt, veluti plerique sunt Lutherani in litteris Latinis parùm versati, uti ipso facto testantur pleræque Imperii urbes; hi, inquam, lustrent P. Christophori Ott librum, cui Titulus *Roma Gloriosa &c.* uterque horum laudabilissimum Aquæ Lustralis & rerum similium usum demonstrabit.

1. Exemplis compluribus ex Scriptura allatis.

D 2

2. Ex

2. Ex traditione Veterum plurimis testimoniis confirmata, quorum facile viginti affert C. Bellarminus adductis Patribus permultis.
3. Plurimis miraculis Benedictionum virtute patratis, de quibus licet ita scribat Tillmannus: *Quodsi (Catholici) contendant, verba hæc esse miracula, nota nobis est Christi admonitio: Pseudopropheta edent miracula & prodigia, ut inducantur in errorem, si fieri possit, etiam electi.* Sed æquiori jure responderi potest Tillmano: si vera esse contendant Lutherani, Calviniani &c. Fabulatores potius, quàm Historici, quæ ipsi scripserunt hæcenus, tunc etiam Pseudoprophetae fuerunt Christus, ejusdem Apostoli, & Patres in Ecclesia primi, cum tam Christus, quàm Apostoli, & qui per singula Secula sunt secuti Viri sanctitate conspicui, virtute Benedictionum sacrarum ediderint miracula. Potius igitur Pseudoprophetarum nomine veniunt Tillmannus & farinae hujus Scriptores plurimi, qui ita exornant sæpè fabulas fucò veritatis, ac sinceritatis specie, ut si fieri potest, etiam in errorem inducantur electi:

Tertius Pontifex fuit D. Martyr Telesphorus, quem copiosis querelis accusant aliquot errorum Magdeburgenses: ajunt enim centuria 2. c. 10. *Clericis primum mandat, ut septem ante Pascha hebdomadibus à carne jejulent, cum contra scriptum sit; nemo vos judicet in cibo & potu. Deinde missas cumulat & ritum earum auget, atque ad tempus alligat: cum neque propter numerum, neque ceremonias, neque tempus Cæna Domini sit instituta. Clericorum item dignitatem & sanctitatem nimium effert supra plebejam, quasi non sit scriptum, omnes vos unum estis in Christo JESU. Ita nec argui vult à populo Sacerdotes, nec accusari, eamque legem firmissimum vocat sui Ordinis murum, constitutum à se & Patribus contra persecutores.*

Quatuor itaque sunt rerum capita, quæ Heterodoxis maximopere in Telesphoro displicent:

- I. Est vernum jejunium ab Ecclesia Romana institutum.
- II. Trina in Festo Nativitatis Domini missæ sacrificia.
- III. Ritus quidam missæ sacrificio additi.
- IV. Immunitas Clericorum à secularium foro atque jurisdictione.

Miramur hinc meritò, quòd Lutheri & Calvini tribus hæc in Telesphoro minùs placeant, cum tamen & hunc *Divum Martyrem, Pontificem*

ficem verum ac sanctum, Apostolorum temporibus valde vicinum, ipsimet nobiscum fuisse agnoscant: nonne ipsos potius sic ratiocinari oporteret? cum hæc & alia primis Ecclesiæ temporibus fuerint receptissima, ab ipsis Apostolorum primis Successoribus, viris doctrinæ ac scientiæ præstantia, morum integritate, laborum patientia, Divini Spiritûs gratia, Martyrii victoria clarissimis approbata & lege confirmata, atque ad nostra usque tempora per decem & septem omnino Secula perdurârint, profectò majus momentum his rebus subest, quàm ut à nobis negligi, minùs rideri aut contemni possint. Verùm fileamus nos, ut C. Bellarminum hac super re differentem audiamus. Is ita loquitur:

Hæc videlicet sune errata Telesphori, quæ quidem ideo judicantur errata à Centuriatoribus, quia discrepant à regula Lutheri. Sed si justè judicamus, nonne potius dicendum est, dogmata Lutheri, qui non patitur delectum ciborum, nec missas, nec ordinem Sacerdotum supra plebem, esse erronea & falsa, quia discrepant à Regula Telesphori? nam cum Telesphorus sanctus Martyr fuerit, & Apostolorum temporibus adeò propinquus, ut cum Petro, Paulo & Joanne loqui potuerit; nonne credibilius est, meliùs ab ipso cognosci potuisse Christi doctrinam, quàm à Luthero, qui nec Martyr fuit, & annis plusquam mille quadringentis ab Apostolicis temporibus absuit? præsertim cum ratiuncule illæ Magdeburgensium sint pueriles & millies solutæ.

Post hæc ostendit idem Eminentiss. Cardinalis, quàm absônè interpretentur hîc Scripturæ verba de cibo & potu, item de corpore Mystico Ecclesiæ; nec non alia huc facientia affert, ex quibus Lector colliget, Magdeburgenses ancillarum prorsus more, ut ajunt, hoc est, modo valde imperito, loqui & scribere de Telesphoro Pontifice: non enim quicquam evincunt hoc loco verba Matth. c. 15. *quod intrat per os, non coinquinat hominem.* Nec quadrat huc textus D. Pauli ad Coloss. 2. *nemo vos judicet in cibo aut potu &c. quæ sunt umbra futurorum;* etsi enim quod intrat per os, in se non coinquinat hominem, coinquinat verò hominem inobedientia illius, qui facit cibum vetitum per os suum intrare: aliàs sanè nec peccâssent protoparentes nostri comedendp fructum vetitum, qui procul dubio per os intravit. Nec egissent malè Lutherani illi, quibus Augustæ, Ratisbonæ & aliis in Imperii urbibus non multis abhinc

annis præceptum jejunii vel à magistratu, vel à præconibus suis est promulgatum, ut cibum ante horam sub vespere sextam non sumerent, non, inquam, egissent malè, si per totam indicti jejunii diem convivia celebrassent instar Balthazaris Regis aut divitis illius, de quo Luc. c. 16. v. 19. & 20. hæc leguntur: *homo quidam erat dives, qui induebatur purpurâ & bysso, & epulabatur quotidie splendide.*

Textus D. Pauli minimè pugnat contra abstinentiam ab Ecclesia Romana præscriptam, sed expugnat abstinentiam Hebræorum veterum, qui certo ciborum genere nunquam fruebantur, quòd cibi illi ex lege veteri pro immundis haberentur: lex autem illa non minùs, quàm Circumcisionis præceptum sublata est penitus à Legislatore novo Christo, de quo eodem cap. 2. ad Coloss. hæc habet Paulus: *in quo & circumcisi estis circumcissione non manu facta in expolitione corporis carnis, sed in circumcissione Christi: conspulti ei in Baptismo &c.* Item v. 13. & 14. *donans vobis omnia delicta: delens quod adversus nos erat Chirographum decreti.*

Cæterùm capita reliqua contra S. Telesphorum allata confutavit abundè C. Bellarminus paucis suis verbis superiùs citatis.

Seculum Tertium.

XVI. D. Zephyrinus Romanus.

AD id plurimùm attendit, & attentos voluit esse Episcopos, ut in solùm in Sacerdotum cooptarentur numerum, qui spectatæ virtutis & præclaræ doctrinæ specimen dedissent. Ligneos calices ab aris removit, vitreos potiùs admittens: quamquam iidem successu temporis fuerunt remoti, ut eorundem loco ex auro, argento aut stanno confecti adhiberentur. Præceptum Ecclesiasticum Paschati ita alligatum esse voluit, ut sub idem tempus Fideles omnes usu rationis præditi sacro reficerentur epulo, postquam sacra exhomologesi animum ritè expiassent. Hæc agendo passus est plurima Zephyrinus, dum experiri oportuit sextam persecutionem, eamque pene omnium crudelissimam: imperarunt quippe Septimius Severus, Antoninus Caracalla, Macrinus &

Helio